

Raná péče

Vývoj zraku dítěte v raném věku

- **1. – 6. týden** - reakce na světlo, v 6. týdnu i směr pohybujícího se předmětu,
- **2. – 3. týden** - začíná krátkodobě fixovat
- **7. – 10. týden** - pozoruje předměty
- **2 měsíce** – sleduje objekt měnící směr pohybu
- **4 měsíce** – zrakové soustředění asi 10 min, fixace několik metrů, akomodace
- **4. – 6. měsíc** – první diferenciacce barev, zač. prostorové vidění
- **3 roky** – diferenciacce geometrických tvarů

Vývoj jednoduchého binokulárního vidění dle vývoje reflexů:

- (0-2m) fixační reflex
- (2.m) binokulární fixační reflex
- (3.m) reflex konvergence, divergence
- (4.m) reflex akomodace
- (6.m) reflex fúze
- (od 1 roku) rozvoj prostorového vidění
- (do 7 let) stabilizace binokulárního vidění

Definice rané péče:

1. “systém služeb, (poradenství, finanční pomoc, vzdělávací a zdrav. služby) zahrnující dítě i rodinu. Tyto služby podporují růst a vývoj dítěte ve všech oblastech.” (Hirschfeldová, Linhartová)
2. “pomoc pro rodinu a dítě co možná nejranější.” (Klein)
3. “soustava služeb a programů poskytovaných dětem ohrožených v sociálním, biologickém a psychickém vývoji, dětem se zdrav. postižením a jejich rodinám s cílem předcházet postižení, eliminovat nebo zmírnit jeho důsledky a poskytnout rodině, dítěti i společnosti předpoklady sociální integrace. Tyto služby mají být poskytovány od zjištění rizika nebo postižení do přijetí dítěte vzdělávací institucí tak, aby zvyšovaly vývojovou úroveň dítěte v oblastech, které jsou postižením ohroženy.” (Hradílková)

Raná péče = early intervention, Frühförderung

- od konce 60. let v USA
- dále Skandinávie, Evropa
- v ČR od r. 1990

Vliv na vznik rané péče

- Teorie imprintingu (vtištění)
- Výzkumy interakce matka – dítě
- Poznatky o pozitivním vlivu stimulace v raném věku dítěte a o důsledcích deprivace
- Hnutí za práva handicapovaných

Raná péče v ČR

- realizace ve **Střediscích rané péče (SRP)** - (Praha, Brno, Olomouc, Ostrava, Liberec, Č. Budějovice)
- zřizována “**Společností pro ranou péči**”

Raná péče jako proces

1. vyhledání klienta = depistáž
2. přijetí klienta do péče
3. diagnostika
4. poskytování služeb
5. přechod dítěte do vzdělávacího zařízení (v poradenské péči SPC)
6. ukončení péče

Znaky rané péče

- včasná péče o dítě (intervence) **0 – 4 roky**
- týmová práce (speciální pedagog, instruktor zrakové stimulace, sociální pracovník, + externí spolupracovníci)
- spolupráce s rodiči
- působení na společnost

Klienti SRP

- Rodiče s dítětem, které má zrakové postižení, ve věku 0 – 4 let (příp. do nástupu do předškolního zařízení)
- Rodiče s dítětem, které má kombinované postižení, ve věku 0 – 7 let

Služby SRP

- návštěvy v rodině
- zaslání informací/ časopisů (Rolnička)
- organizace týdenních rehabilitačních pobytů
- půjčování hraček a spec. pomůcek do rodin
- organizace seminářů

Zraková stimulace

Etapy:

1. motivace (nasvícením předmětu, zvukem..)
2. zaměření pozornosti (+ přenášení pozornosti)
3. senzomotorická koordinace (oko-ruka, orientace v prostoru, od tří let i na ploše)
4. rozlišování tvarů na obrázcích/ piktogramech (dále vnitřní členění obrázků)

Terapeutické pomůcky

- Panenka Lea
 - audiovizuální panel
 - Little room (pokojíček)
 - Light box (světelný panel)
 - hmatový závěs
 - hmatové desky
 - zrakově stimulační karty
 - „nasvícení černým světlem“
 - audiovizuální panel
- >> používají se kontrastní, luminiscenční barvy, různé materiály